

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Cob/44/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8108227305
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Škrab
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8108227305.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: SPORT FIBRIL s.r.o., so sídlom Horný Val 8/17, Žilina, IČO: 36 854 158, zastúpeného: Advokátska kancelária Gallo, s.r.o., Jilemnického 30, Martin, proti žalovanému: Y. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, zastúpenému ustanovenou opatrovníčkou Q. W., súdnou tajomníčkou I. súdu U. W. M., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: A., zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, so sídlom Svidník, Sov. hrđinov 163/66, o zaplatenie 1.296,39 eur s prísl., na odvolanie vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 2.10.2014 pod č. k. 18Cb/134/2011-142, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku o trovách konania vo vzťahu žalobcu a vedľajšieho účastníka.

N e p r i z n á v a žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prešov vyššie označeným rozsudkom žalobu zamietol a náhradu trov konania účastníkom ani vedľajšiemu účastníkovi nepriznal.

O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. Konštatoval, že v predmetnom konaní bol žalobca v celom rozsahu neúspešný, avšak žalovanému, ktorý mal v konaní plný úspech, podľa obsahu spisu žiadne preukázateľné trovy nevznikli a preto účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Čo sa týka náhrady trov vedľajšieho účastníka, v jeho prípade treba primárne v zásade vychádzať pri rozhodovaní o náhrade trov konania z výsledku konania vo vzťahu k tomu účastníkovi, ktorého vedľajší účastník v konaní podporoval, pričom v tomto konaní vystupoval na strane plne úspešného žalovaného. Súd však napriek tomu vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal, pretože mal za to, že trovy spojené s právnym zastúpením vedľajšieho účastníka, (v dôsledku jeho vstupu do tohto konania), nemožno považovať za účelne vynaložené, nakoľko vedľajším účastníkom bolo občianske združenie založené za účelom ochrany práv spotrebiteľov, ktoré už vzhľadom na povahu a ciele svojej činnosti musí byť samo osebe jednak personálne, materiálne, odborne a vedomostne dostatočne vybavené na samostatné poskytovanie náležitej pomoci a ochrany spotrebiteľom v konaniach, do ktorých vstupuje. Zastáva názor, že vedľajší účastník, ktorý je založený na ochranu práv podľa osobitného predpisu, by mal byť schopný poskytnúť žalovanému ako spotrebiteľovi v spotrebiteľskej veci vedenej na súde odbornú pomoc sám. Tento názor má oporu v rozhodnutí Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 78/03, v zmysle ktorého nie je porušením základného práva na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR, ak účastníkovi, ktorý disponuje viacerými pracovníkmi, ktorí majú právnické vzdelanie, súd neprizná náhradu trov právneho zastúpenia, ak ich nepovažuje za účelne vynaložené, a to práve preto, že vedľajší účastník bol na ochranu spotrebiteľa zriadený a teda má byť schopný v spotrebiteľských sporoch spotrebiteľov kvalifikovane zastupovať. Preto prihliadol na skutočnosť, že vedľajší účastník vstúpil do konania ako organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu a splnomocnil právneho zástupcu z radov advokátov, hoci zo samotnej podstaty vedľajšieho účastníctva

vyplýva, že musí byť schopný konať v mene toho, na strane koho vstupuje do konania. Zároveň je mu z rozhodovacej činnosti známe, že vedľajší účastník paušálne vstupuje do konaní, v ktorých ako žalobcovia vystupujú určité subjekty, a to bez ohľadu na stav konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť úkonov vedľajšieho účastníka. Pri rozposielaní oznámení o vstupe do konaní, vyjadrení (vznesenie námietky premlčania), ide o identické typizované úkony podľa vzoru, ktoré môžu byť generované aj automatizované, pričom nemožno v každej jednej veci hovoriť o účelnom vynaložení trov právneho zastúpenia. Takéto konanie vedľajšieho účastníka nemožno považovať ani za dôkaz o jeho vôli naplniť cieľ, pre ktorý bolo toto združenie založené. Preto náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi nepriznal.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník. Napadol ním len výrok o náhrade trov konania vo vzťahu k nemu. Uviedol, že okresný súd rozhodol o trovách konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. Podľa tohto ustanovenia by mu však mala byť náhrada trov konania priznaná. Z napadnutého rozsudku tak nevyplýva, podľa akého ustanovenia zákona súd rozhodol, keď mu náhradu trov konania nepriznal, a v tomto smere je napadnutý rozsudok nepreskúmateľný. S argumentáciou okresného súdu, že v tomto konaní sú jeho trovy neúčelné, sa už judikatúra krajských súdov vypořádala. Za všetky poukázal napr. na uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 13Co/193/2012 zo dňa 30.7.2012 a na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/127/2013 zo dňa 30.8.2013. Ďalej uviedol, že vedľajším účastníkom ide o vyčistenie spotrebiteľských právnych vzťahov od nečestnosti a nemorálnosti a súdy by im v tom nemali brániť, ale mali by ich podporiť. Cieľom štátu a jeho orgánov by malo byť vniesť do spotrebiteľských právnych vzťahov čestnosť a morálnosť. Vzhľadom na státisíce konaní, ktoré vyvolávajú ekonomicky, materiálne a personálne vybavení dodávateľa a vymáhačské spoločnosti, nemajú neziskové združenia šancu držať so žalobcami krok, čo dodávateľom a vymáhačským spoločnostiam maximálne vyhovuje, lebo majú na súdoch voľné pole pôsobnosti. Spotrebiteľ sa sám brániť nevie a súd mu ochranu neposkytne. Archívy súdov sú plné dôkazov. V momente, ako sa nájde efektívny spôsob pre činnosť združení s pomocou advokátskych kancelárií, vynoria sa ihneď úvahy o nehospodárnosti, nadbytočnosti a účelovosti právneho zastúpenia, s poukazom na množstvo vecí a náhradu trov právneho zastúpenia. Pri takomto rozhodovaní o náhrade trov konania sa dodávateľom a vymáhačským spoločnostiam oplatí zahlcovať súdy na Slovensku tisícami ďalších žalôb. Nič neriskujú. Žiadna norma, upravujúca právny status Združenia na ochranu spotrebiteľa, neobmedzuje ani nemôže obmedzovať jeho ústavné právo na právne služby a ani s tým spojené právo na náhradu trov konania. Ak by sme sa držali línie rozhodnutia okresného súdu, znamenalo by to, že žalobca je oprávnený bez sankcií uplatňovať státisíce žalôb na súdoch SR proti málo informovaným spotrebiteľom, ktorí veľakrát vôbec nevedia, prečo ich žaluje práve spoločnosť SPORT FIBRIL, s.r.o., pretože s ním žiadne zmluvy uzatvorené nemali. Ak bude žalobca úspešný, uplatní si aj náhradu trov konania za formulárové žaloby, ktoré, ako vyplýva z viacerých súdnych konaní, generuje softvér. Ak úspešný nebude, súd ho na náhradu trov konania nezaviaže napriek tomu, že ak sa žaloba zamietla, niektorý z účastníkov to musel svojou aktivitou zabezpečiť. Poukázal na to, že na strane 10 odôvodnenia napadnutého rozsudku je uvedené, že súd zamietol žalobu po prihladnutí na ním vznesenú námietku premlčania. Nie je mu preto zrejmé, podľa ktorého právneho predpisu je vznesenie takejto námietky úkonom neúčelným oproti inému úkonu právnej služby. V závere dôvodov odvolania považoval za potrebné vyjadriť sa aj ku konštatovaniu súdu, že jeho konanie v pozícii vedľajšieho účastníka nemožno považovať za dôkaz o jeho vôli naplniť cieľ, pre ktorý bolo toto združenie založené. Poukázal na to, že v tomto konaní urobil iba tie najnutnejšie úkony, aby bol spotrebiteľ úspešný, a z enunciatu rozsudku je zrejmé, že sa mu to podarilo. Napriek tomu, že takto starostlivo postupoval, je to pre súd neprekonateľná prekážka pri rozhodovaní o jeho trovách konania. Navrhol rozsudok v napadnutom výroku zmeniť a priznať mu náhradu trov celého konania v plnej výške.

Odvolací súd prejednal odvolanie vedľajšieho účastníka na strane žalovaného bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že pokiaľ súd prvého stupňa mu nepriznal náhradu trov konania, v tejto súvislosti správne zistil skutkový stav a správne ho aj právne posúdil. Preto odvolací súd plne odkazuje na zdôvodnenie uznesenia okresným súdom v tejto časti (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia a k odvolacím dôvodom vedľajšieho účastníka odvolací súd dopĺňa:

Pravidlá pre rozhodovanie súdu o náhrade trov konania ustanovuje Občiansky súdny poriadok v ustanoveniach § 142 až § 150. Pre všetky prípady rozhodovania súdu o náhrade trov konania platí zásada, podľa ktorej môže byť účastníkovi konania priznaná náhrada len tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva

Vo vzťahu k odvolacím námietkam vedľajšieho účastníka je potrebné uviesť, že na podstatnú časť jeho odvolacích námietok dal odpoveď Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 6 M Cdo 9/2013 zo dňa 20.7.2014 v obdobnej právnej veci.

Najvyšší súd SR v citovanom uznesení uviedol: „ prípade rozhodovania o náhrade trov konania pri plnom úspechu vo veci je táto zásada výslovne uvedená v § 142 ods. 1 O. s. p.. Pojem „účelnosť“ použitý v tomto ustanovení treba chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, resp. pred nákladmi nadbytočnými, či nadmernými. Pri posudzovaní účelnosti nákladov vynaložených na právne zastúpenie treba dôsledne rozlišovať, či právne zastúpenie advokátom je využitím ústavne zaručeného práva na právnu pomoc, alebo či sa jedná skôr o zneužitie tohto práva na úkor protistrany (napr. zastúpenie v celkom banálnej veci, opakované zastúpenie v tzv. hromadných - skutkovo a právne takmer totožných veciach, alebo zrejme snaha zvýšiť náklady konania protistrane (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky z 25. 3. 2014, sp. zn. I. ÚS 3819/13 dostupný na www.concourt.cz). Zásada účelnosti trov potrebných na uplatnenie alebo bránenie práva je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti občianskeho súdneho konania ako celku a z ústavnoprávneho princípu proporcionality, chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu. Primeranosť súvisí s rozumnosťou v práve, ktorá je chápaná ako vyhľadávanie praktickej rovnováhy v rámci aplikácie práva.“

Uvedenou problematikou sa zaoberal Najvyšší súd SR aj vo veci sp. zn. 6 MCdo 5/2013, pričom v uznesení z 19. marca 2014 vyslovil záver, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní, vyhotovených advokátom, mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej - ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde. To má za následok povinnosť súdov konštatovať neúčelnosť nákladov vynaložených na právne zastúpenie, a teda ich nepriznanie účastníkovi, ktorý by inak na ich náhradu mal právo. Vedľajší účastník by svoju úlohu, spočívajúcu v pomoci žalovaným v postavení spotrebiteľa, mohol efektívne splniť aj bez vynaloženia nadbytočných nákladov na právne zastupovanie v každej skutkovo a právne takmer totožnej veci. Požiadavke rozumnosti by zodpovedal napríklad taký jeho postup, ktorým by si vyžiadal právnu službu len na vyhotovenie námietky premlčania, ktorú by potom sám, či už v postavení vedľajšieho účastníka alebo zástupcu, použil v súdnom konaní vo všetkých veciach (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 MCdo 9/2013 zo dňa 20.6.2014).

Navyše, s účinnosťou od 1. mája 2014 bolo do zákona č. 205/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa zavedené ustanovenie § 5b, podľa ktorého orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Predmetným ustanovením § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa bola teda súdu zakotvená povinnosť v konaniach, v ktorých je uplatnený nárok zo spotrebiteľskej zmluvy voči spotrebiteľovi, prihliadať na premlčanie nároku ex offo - z úradnej povinnosti. Preto v spotrebiteľských veciach aj bez toho, aby sa spotrebiteľ dovoľal premlčania voči nemu uplatneného nároku, má súd povinnosť skúmať, či nárok nie je premlčaný, a ak dospeje k záveru, že premlčaný je, musí na túto skutočnosť prihliadnúť a žalobcovi nárok nepriznať.

V prejednávanej veci prvostupňový súd rozhodoval o nároku žalobcu dňa 2.10.2014, teda už po nadobudnutí účinnosti ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. (účinnosť od 1.5.2014), v zmysle ktorého súdy ex offo posudzujú premlčanie v spotrebiteľských veciach.

S prihliadnutím na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami, na náhradu ktorých je potrebné žalobcu zaviazať, pretože nie je splnená jedna zo základných podmienok na ich priznanie, a to účelnosť vynaložených trov.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok vo výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a vedľajším účastníkom na strane žalovaného ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Úspech v odvolacom konaní mal žalobca. Tomuto vzniklo vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi právo na náhradu všetkých účelne vynaložených trov odvolacieho konania. Žalobca takýto návrh nepodal. Preto odvolací súd mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (§ 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.